

جان کورتیس

ایران باستان به روایت موزه بریتانیا

ترجمه

آذر بصیر

ویرایش علمی

پیمان متین

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران : ۱۳۸۵

کرتیس، جان، ۱۹۴۶ - م

ایران باستان به روایت موزه بریتانیا / جان کورتیس، ترجمه آذربصر، ویرایش علمی پیمان متین -
امیرکبیر، ۱۳۸۵.

۱۸۲ ص، ۳۲ ص. تصویر رنگی: مصور. - (فرهنگ و تمدن دنیای کهن، ۱)

ISBN 964 - 00 - 1031 - 6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

Ancient Persia, 1990.

عنوان اصلی:

این کتاب قبلاً تحت عناوین "ایران کهن" و "ایران باستان" نیز منتشر شده است.

کتابنامه: ص. ۱۶۶.

نمایه.

۱. ایران - آثار تاریخی. ۲. ایران - تاریخ پیش از اسلام. ۳. موزه بریتانیا. الف. بصیر، آذر،

مترجم. ب. متین، پیمان، ۱۳۴۶ -، ویراستار. ج. عنوان. د. عنوان: ایران کهن.

۹۵۵ / ۰۰۴۳

۹ الف ۳۵ ک / DSR ۴۴

۱۳۸۵

۲۷۲ - ۸۵ م

کتابخانه ملی ایران

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Curtis, John, *Ancient Persia*, Second edition, British Museum Press, 2000.

ایران باستان به روایت موزه بریتانیا

نویسنده: جان کورتیس

مترجم: آذر بصیر

ویراستار علمی: دکتر پیمان متین

چاپ اول: ۱۳۸۵

چاپ و صحافی: چاپخانه سپهر، تهران

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ است

شابک ۶ - ۱۰۳۱ - ۰۰ - ۹۶۴ - ISBN 964 - 00 - 1031 - 6

مؤسسه انتشارات امیرکبیر تهران، میدان استقلال

WWW.AMIR-KABIR.COM

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	- یادداشت ویراستار
۱۱	- پیش‌گفتار
۱۳	بخش اول: سرزمین ایران
۱۷	بخش دوم: دوره‌های نخستین
۲۷	بخش سوم: عیلام
۳۷	بخش چهارم: عصر کوچ
۵۱	بخش پنجم: برنزهای لرستان
۶۱	بخش ششم: مادها و پارس‌ها
۱۰۱	بخش هفتم: گنجینهٔ اوکسوس (جیحون)
۱۱۳	بخش هشتم: از اسکندر تا اسلام
۱۴۵	بخش نهم: کشف ایران باستان
۱۵۷	- فهرست پادشاهان ایران از ۵۵۰ پیش از میلاد تا ۶۵۱ میلادی
۱۶۳	- منابعی برای مطالعهٔ بیشتر
۱۶۵	- منابع تصاویر کتاب
۱۶۷	- نمایه

یادداشت ویراستار

موزه بریتانیا همچون موزه لوور فرانسه و موزه متروپولیتن ایالات متحده از جمله غنی ترین موزه های خارجی است که بسیاری از اشیای هنری و عتیقه سرزمین و فرهنگ ایرانی را به امانت نزد خود نگهداری و مراقبت می کنند. یکی از موزه داران مطلع و مجرب و رئیس بخش خاور نزدیک باستان این موزه، جان کورتیس است که در زمینه تاریخ و فرهنگ باستانی ایران، بین النهرین و خاور نزدیک باستان، مطالعات و نوشته های مبسوطی دارد. انتشارات موزه بریتانیا در میان سلسله فعالیت های خود، اقدام به تدوین مجموعه های مکتوب، نفیس و مستندی در خصوص جوانب فرهنگی تمدن های قدیمی سراسر جهان کرده است که این کتاب یکی از سلسله انتشارات مجموعه های مذکور می باشد.

به دنبال اقبال خوانندگان از ترجمه و انتشار کتاب فرهنگنامه خدایان، دیوان و نمادهای بین النهرین باستان^۱ (از انتشارات موزه بریتانیا)، تصمیم بر آن شد تا مابقی آثار جذاب و خواندنی این موزه هم ترجمه و در اختیار هموطنان گرامی قرار بگیرد. هدف آن است تا با ترجمه دقیق، ثبت صحیح اسامی و تلفظ آنها و ارائه توضیحات روشن تر و تکمیلی مرتبط با موضوع، به صورت پاورقی، به اطلاعات و دانسته های خوانندگان افزوده گردد. علاوه بر تلفظ اسامی، تمام اطلاعات ارائه شده در پاورقیها از روی معروفترین و معتبرترین منابع علمی مربوطه بوده است که به جهت نوع و ساختار کار، ذکر مطول - و در بسیاری موارد، مکرر - آنها ضروری به نظر نیامد. امید می رود که انتشار مجموعه این کتابها به افزایش سطح معلومات علمی - تاریخی هموطنان گرامی، کمک نماید.

پیمان متین

امرداد ۱۳۸۴ - تهران

۱. بلک، جرمی؛ گرین، آنتونی، فرهنگنامه خدایان، دیوان و نمادهای بین النهرین باستان، ترجمه پیمان متین، تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۳ ش.

پیش‌گفتار

چون اولین هدف از نگارش این کتاب فراهم کردن راهنمایی برای مجموعه آثار تاریخی ایران، موجود در موزه بریتانیا^۱ بود، از این جهت تمام اشکال کتاب مربوط به اشیاء و تصاویر این موزه می‌باشند، با این حال می‌توان امیدوار بود که مشتاقان این فرهنگ باشکوه و کسانی که قصد بازدید از کشور ایران را دارند، بتوانند با مطالعه این کتاب از قدمت و تاریخ هنر ایران باستان اطلاعات مفیدی کسب کنند. چاپ دوم این کتاب، بازنویسی و اصلاح برخی از مطالب و اشتباهات را با توجه به اکتشافات اخیر و نقطه‌نظرهایی که جدیداً مطرح شده است، فراهم ساخت. در چاپ اول از «جورجینا هرمن»^۱ و «مایکل ژف»^۲ کمک گرفته بودم. بعد از آن همراه گروه گردشگری موزه بریتانیا چهار بار به ایران سفر کردم و از بحث و گفت‌وگو با اعضای این گروه و بازدید ابنیه و مکانهای تاریخی، اطلاعات تازه‌ای کسب کردم و مطالب بسیاری راجع به این مملکت از «پروانه ستاری» مسئول گردشگری «پاسارگاد» آموختم. همسر «وستا سرخوش کورتیس» نیز همچون گذشته راهنمایها و کمکهای ارزشمندی به من کرد. عکسها توسط «باربارا وینتر»^۳ در موزه بریتانیا تهیه شده‌اند و «ان سیرایت»^۴ نقشه‌ها را فراهم کرده و «کارولین جونز»^۵ چون همیشه به صورت مفید و مؤثر، تدوین کتاب را به عهده داشته است.

۱. موزه ملی بریتانیا در سال ۱۷۵۳ در لندن با خرید ۳ مجموعه خصوصی و با ارزش شامل کتابها، نسخ خطی، نقاشیها، سکه‌ها، مدالها و... از سوی دولت، افتتاح شد. در سال ۱۸۸۱ مجموعه تاریخ طبیعی و در سال ۱۹۷۳ آثار مکتوب آن تحت عنوان کتابخانه بریتانیا از آن جدا شد.

1. Georgina Herman.

2. Michael Roaf.

3. Barbara Winter.

4. Ann Searight.

5. Carolyn Jones.

تصویر پیشواز: یک بشقاب نقره‌ای متعلق به عهد ساسانیان، در وسط بشقاب دو تصویر اعطای خلعت و در حاشیه صحنه‌هایی از یک میهمانی حکاکی شده است.
قرن چهارم میلادی. قطر: ۲۳/۷ سانتی‌متر.

